

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Hargaša a sudcov JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Ľuboša Szigetiho v právnej veci navrhovateľa **J.**, bytom **Ľ.**, proti odporcovi **Obvodnému pozemkovému úradu v Lučenci**, so sídlom Námestie republiky č. 26, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. LC/2007/00154 zo dňa 6.11.2007, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24Sp/62/2007-18 zo dňa 6. marca 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24Sp/62/2007-18 zo dňa 6. marca 2008 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporcu č. LC/2007/00154 zo dňa 6.11.2007 **z r u š u j e** a vec vracia odporcovi na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodnutie odporcu č. LC/2007/00154 zo dňa 6.11.2007 potvrdil. Uvedeným rozhodnutím odporca rozhodol o návrhu navrhovateľa podaného podľa § 5 ods. 1 zákona č.

503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003“), tak, že navrhovateľovi nenavracia vlastníctvo, ani sa mu nepriznáva práva na náhradu za podiel z nehnuteľností V., pôvodne evidovaných v pozemkovoknižných vložkách č. X. katastrálneho územia L. v súčasnej dobe vedených v listoch vlastníctva č. X. katastrálneho územia L. z dôvodu, že navrhovateľ nespĺňa žiadnu z podmienok § 2 zákona č. 503/2003 Z. z., ako aj z dôvodu, že v uvedených pozemkovoknižných vložkách, resp. listoch vlastníctva neexistuje podiel vlastnícky prevedený z V. na rodičov navrhovateľa J. a manželku Z. rodenú K., ktorý by prešiel do vlastníctva štátu alebo na inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov uvedených v § 3 zákona č. 503/2003 Z. z..

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre postup podľa zákona č. 503/2003 Z. z.; nakoľko navrhovateľ nepreukázal, že je oprávnenou osobou, keďže sa mu nepodarilo preukázať, že jeho rodičia nadobudli vlastníctvo k predmetným pozemkom urbárskej spoločnosti po V., naopak v konaní bolo zistené, že vlastnícky podiel V. bol prevedený na jeho dcéru, následne vnučku I., ktorá v súčasnosti je evidovaná ako vlastníčka predmetných nehnuteľností. Taktiež nebolo preukázané, že by pozemky v rozhodnom období prešli na štát alebo inú právnickú osobu, pričom bolo zistené, že žiadané nehnuteľnosti boli vydané urbárskej spoločnosti, jednotlivým oprávneným osobám urbárskej spoločnosti, pred účinnosťou reštitučného zákona. Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že má vlastnícke právo k pozemkom, ku ktorým podľa aktuálneho listu vlastníctva svedčí vlastníctvo v prospech inej osoby I., dosiahnuť zmenu v evidovanom vlastníctve môže len na základe žaloby o určenie vlastníctva na príslušnom súde.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že v doterajšom priebehu konania nebol úplne zistený skutkový stav veci (§ 205 ods. 2 písm. c/ OSP) ako aj, že na základe vykonaných dôkazov súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP) a napokon odvolanie oprel aj o dôvody ustanovenia § 205 ods. 2 písm. e/ OSP s tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené. Navrhovateľ poukázal na to, že V. bol pôvodným vlastníkom vo veľkosti podielu 10/56-ín ako aj k nehnuteľnostiam, ktoré boli v užívaní Urbárskeho spoločenstva L.. Práve doklady, ako aj oznámenia veliteľa presídľovacej skupiny a zámenná zmluva Čd45/52 zo dňa 16. augusta 1952, podľa jeho názoru svedčia o tom, že jeho vlastníctvo na štát prešlo, a to či už vo vzťahu len k nehnuteľnostiam nim bezprostredne užívaných, ale aj k nehnuteľnostiam, ktoré patrili do Urbárskeho spoločenstva L.. Práve preto, že v pozemkovoknižnej vložke č. X. pre

katastrálne územie L. sa nachádzajú záznamy o postupe podľa zákona č. 142/1947 Zb. v znení zákona č. 44/1948 Zb. o revízií prvej pozemkovej reformy, možno konštatovať, že vlastníctvo prešlo na štát podľa § 3 ods. 1 písm. b/ reštitučného zákona, a to v období medzi 25.2.1948 až 1.1.1990. Bol toho názoru, že bez vyriešenia tejto základnej otázky, zadovážením spisov od Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva obrany SR, eventuálne Štátneho archívu SR, nie je možné vo veci spoľahlivo rozhodnúť. Na základe uvedených skutočností žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Lučenci č. LC/2007/00154 zo 6. novembra 2007 a odporcovi prikázal, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec v rozsahu odvolacích dôvodov na pojednávaní nariadenom podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ dňa 22.12.2004 uplatnil na Obvodnom pozemkovom úrade v Lučenci nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré podľa žiadosti má v podielovom spoluvlastníctve Urbárskej spoločnosti v L.. Vlastníctvo k urbárskym pozemkom preukazoval záznamom č. j. 331 z 13.9.1952, podľa ktorého časť z urbárskeho podielu V. mal prejsť do vlastníctva presídlencov z vojenského obvodu M., o. i. aj J. a manželky Z. rodenej K. t. j. rodičov navrhovateľa v podiele 10/56-ín (z podielu V.).

Predmetom súdneho preskúmvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie odporcu č. LC/2007/00154 zo 6.11.2007, v ktorom odporca rozhodol tak, že navrhovateľ nespĺňa žiadnu z podmienok § 2 zákona č. 503/2003 Z. z., a preto sa mu z uvedeného dôvodu nenavracia vlastníctvo ani sa mu nepriznáva právo na náhradu za podiel z nehnuteľnosti V., pôvodne evidovaných v pozemkovoknižných vložkách č. X. v katastri územia L. v súčasnej dobe vedených v listoch vlastníctva č. X. v katastri územia L. z dôvodu, že v uvedených pozemkovoknižných vložkách resp. listoch vlastníctva neexistuje podiel vlastnícky prevedený z V. na J. a manželku Z. rodenú K., ktorý by prešiel do vlastníctva štátu alebo na inú právnickú osobu a ku ktorému by bolo možné priznať vlastnícke právo v zmysle § 3 zákona č. 503/2003 Z. z.

Zákon č. 503/2003 Z. z. upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu. Cieľom tohto zákona je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku.

Zákonodarca v záujme zabezpečenia princípu legality v ustanoveniach § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. zakotvil rozhodovaciu právomoc správneho orgánu – pozemkového úradu pri rozhodovaní o navrátení vlastníctva k pozemku alebo o priznaní práva na náhradu za pozemok. Správne konanie pred pozemkovým úradom sa začína doručením návrhu oprávnenej osoby podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z.

Podľa § 5 ods. 3 zákona sa na konanie podľa odseku 2 vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. To znamená, že povinnosťou pozemkového úradu pri rozhodovaní podľa § 5 ods. 2 je postup podľa jednotlivých ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov a pri ich aplikácii vychádzať zo základných zásad správneho konania (§ 3 Správneho poriadku). Správny orgán je viazaný zásadou zákonnosti (§ 3 ods. 1), v intenciách, v ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovávať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Musí postupovať v konaní tak, aby správny orgán zabezpečoval ochranu práv osôb a súčasne vyžadoval plnenie ich povinností v nadväznosti na ochranu záujmov štátu a spoločnosti. Ide o presadzovanie cieľov hmotnoprávnej úpravy v konkrétnej veci. Zásada materiálnej pravdy je upravená najmä v ustanovení § 3 ods. 4 a ďalej konkretizovaná v ďalších ustanoveniach správneho poriadku (§ 32 a § 36). Zásadu materiálnej pravdy treba aplikovať spolu so zásadou zákonnosti a zásadou voľného hodnotenia dôkazov (§ 34 ods. 5), ktoré sú vlastne jej základom. Táto zásada vyslovuje požiadavku, podľa ktorej správny orgán je povinný zistiť skutočný stav veci. Za zistenie skutočného stavu veci treba považovať zistenie všetkých skutočností, ktoré sú podľa príslušného hmotnoprávneho predpisu právne významné. Zásada materiálnej pravdy subsumuje aj požiadavku zistiť úplný a presný stav veci. Povinnosťou správneho orgánu je zistiť všetky právne rozhodné skutočnosti bez ohľadu na to, v čí prospech svedčia. Z povinnosti správneho orgánu zistiť úplný stav veci tiež vyplýva, že správny orgán nie je viazaný návrhmi účastníkov konania na vykonanie dôkazov (§ 32 ods. 1). Stav veci sa musí zistiť súčasne presne, čo znamená, že musí zodpovedať reálnej skutočnosti. Zistenie úplného a presného stavu veci je základným predpokladom zákonnosti a správnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Správny orgán je povinný hodnotiť každý dôkaz samostatne a potom všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov musí správny orgán náležite odôvodniť v odôvodnení rozhodnutia.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporca pri vydaní rozhodnutia nepostupoval dôsledne podľa citovaných ustanovení správneho poriadku. V prejednávanej veci odporca pochybil, keď predmetom jeho rozhodnutia nebola aj pozemkovoknižná vložka č. X. v katastri územie L. v ktorej sa nachádza parcela č. 1197, ku ktorej mal vlastnícke právo aj V., tak, ako je to uvedené v zápise pod B2c a B6c. Navrhovateľ vo svojom odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že v pozemkovoknižnej vložke č. X. pre katastrálne územie sa nachádzajú záznamy o postupe podľa zákona č. 142/1947 Zb. v znení zákona č. 44/1948 Zb. o revízií prvej pozemkovej reformy, t. j. že vlastníctvo prešlo na štát podľa § 3 ods. 1 písm. b/ reštitučného zákona a to v období medzi 25.2.1948 až 1.1.1990. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, bez vyriešenia otázky týkajúcej sa pozemkovoknižnej vložky č. X., nie je možné vo veci spoľahlivo rozhodnúť. Je preto potrebné, aby predmetom rozhodnutia odporcu bola aj pozemkovoknižná vložka č. X., v ktorej sa nachádza parcela č. 1197, ku ktorej mal vlastnícke právo aj V..

Odvolací súd dospel k záveru, že so zreteľom na nedostatočne zistený skutkový stav veci zo strany správneho orgánu nemožno sa stotožniť s rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie správneho orgánu. Akceptoval preto odvolanie navrhovateľa v časti, v ktorej namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci, a to ohľadom pozemkovoknižnej vložky č. X., ktorá nebola predmetom rozhodnutia odporcu.

Nakoľko odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu v medziach opravného prostriedku nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa toto rozhodnutie odporcu potvrdil, postupom podľa § 250ja ods. 3 OSP s použitím § 250l ods. 2 OSP zmenil napadnutý rozsudok tak, že zruší rozhodnutie odporcu a vráti mu vec na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP s použitím § 250l ods. 2 OSP a § 224 ods. 1 a 2 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľ pred správnym orgánom nenavrhol potrebné dôkazy a odporca nebol v konaní úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 18. februára 2009

**JUDr. Jozef H a r g a š, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth